

PRIMORSKA • Pri nas še niso odkrili nevarnega bakterijskega ožiga oljk, ki je napadel italijanske oljčnike

Nadležna bakterija ogroža Primorsko

Matjaž Jančar iz koprške Kmetijsko svetovalne službe, ki deluje pod okriljem Kmetijsko gozdarskega zavoda Nova Gorica, je včeraj v Izoli vzel štiri vzorce oleandrov, ki se sušijo, danes jih bo poslal na Nacionalni inštitut za biologijo v Ljubljano. Tam bodo preverili, ali je okrasno rastlinje morda okuženo z bakterijskim ožigom oljk, ki ga povzroča bakterija *Xylella fastidiosa*, čeprav v Sloveniji takšne okužbe, k sreči, doslej niso odkrili.

• **MIRJANA GERIN**

V Kmetijsko gozdarskem zavodu Nova Gorica so letos opravili že več kot 200 preventivnih pregledov na oljkah in okrasnih zimzelenih rastlinah. Vzorce jemljejo za Upravo za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin zadnja štiri leta v sklopu obveznega programa preiskav za nevarno bakterijo *fastidiosa*. Letos pa so akcijo zastavili precej širše. Zadalj so si, da bodo po vsej državi

pregledali 900 rastlin in vzeli 470 vzorcev, levi delež bodo izpeljali na Primorskem: predvideli so 241 vzorcev in 525 pregledov. Akcijo sočasno izvajajo tudi v drugih državah EU, pri nas jo koordinira **Matjaž Jančar**.
Na udaru rožmarin, sivka, češnje, smokve ...

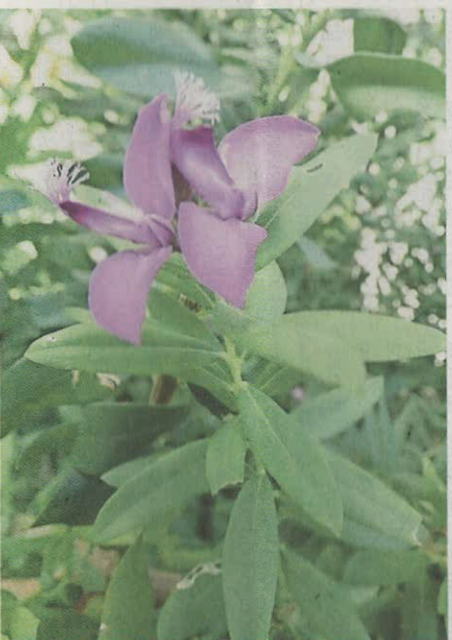

FOTO: MATJAŽ JANČAR

Zdrava mitrolistna grebenušča, preden jo napade bakterija *Xylella fastidiosa*.

utegne priti do okužbe s *fastidiosa*. Za ljudi in živali ni nevarna, okužene rastline pa je treba nemudoma uničiti. Okužbo so že dolgo nazaj odkrili v Ameriki kot pierceovo bolezen na trti in pred petimi leti v italijanskih oljčnikih v južni pokrajini Apulija in provinca Lecce. "Južno od Barija se je tako razširila, da je ne morejo izkoreniniti. Lahko le izvajajo ukrepe, da se bolezen ne razširi na druge konce države," poudarja Jančar.

Kot pravi, naši sosedi domnevajo, da je bila okužba prisotna, še preden so jo odkrili. "Težava je v tem, da ima bakterija najmanj štiri podvrste in se lahko naseli na kar 350 različnih vrstah, od katerih ene kažejo bolezenska znajanja, druge ne. V Franciji so jo opazili na zimzeleni grmovnici mitrolistni grebenušči, ki raste na Primorskem. Gostieljske rastline so tudi oleandri, rožmarin, sivka, češnje, smokve, mandljevci, oreh ..."

Prav zato se je odločil za pregled izoljskih oleandrov, ki se sušijo (tistih pri pokopališču, cerkvi sv. Marija, na Sončnem nabrežju in v bližini vrta Skojljal). "Ko se bakterija namnoži, maši vodovodne prevodne sisteme rastlin. Videti so, kot bi trpele pomanjkanje vode. Začnejo se jim sušiti robovi listov, zatem celotni listi in posamezne veje, kar pa se pri nas dogaja

FOTO: MATJAŽ JANČAR

Takšen je videti okužen oljčnik (fotografija je z juga Italije).
tudi zaradi letošnje pozebe," opozarja.

Med prenašalci okužbe škržatki

Ker obstaja tveganje, da bi bakterijo prenesli z okuženih območij, Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin poziva in varstvo rastlin potovanj po EU in svetu ne prinašajo nepreverjenih rastlin, saj se v njih lahko skriva nevarna bakterija. Ker ta ne tvori spor, lahko na okuženem območju bolezen na krajše razdalje prenašajo žuželke, ki se prehranjujejo s sesanjem okuženih rastlin.

Mednje sodijo škržatki, kot je navadna slharica, ki je v naših krajih pogosta. Na večje razdalje se bolezen prenaša s sadikami in drugim rastlinskimi "materijali".

Okužba se je razširila v Francijo, Španijo, Nemčijo

V zadnjih treh letih je bakterija napadla Korziko in Azurno obalo, Balearske otoke in špansko pokrajino Alicante na jugovzhodu države ter Nemčijo. V celinski Španiji so jo odkrili na vinski trti, v Nemčiji na štirih okrasnih rastlinah, med katerimi je oleander (na tej okrasni grmovnici so jo opazili tudi v Italiji). V ZDA se je okužba iz oljčnikov razširila na nasade breskev in citrusov ter okrasne kavovce. Med okuženimi rastlinami, ki ne kažejo simptomov, pa so divji špavglji, zimzelen in kozja češnja.

Na kratko

Cene bencina nespremenjene

SLOVENIJA • Vlada je znižala trošarine, tako da so cene reguliranega goriva nespremenjene: liter 95-oktanskega bencina stane 1,351 evra, dizla 1,296 evra.

Bo premier Italije Giuseppe Conte?

ROM • 54-letni pravnik in politični novinec **Giuseppe Conte** je tudi uradno kandidat Gibanja pet zvezd in Lige za mandatarija nove italijanske vlade.

Triglavu menjajo vsa tesnila

SICILIJA • Na ladji **Triglav**, ki je na misiji, bodo do konca tedna zamenjali tesnila na vseh treh motorjih. Šlo je za serijsko napake na tesnilih, ki jo je proizvajalec potrdil, sporoča Slovenska vojska.

HRPELJE • Nova dražba premoženja propadlega trgovskega podjetja Komplex Trgoavta naprodaj za milijon evrov

Stečajni upravitelj Trgoavta bo danes na dražbi znova skušal najti nove lastnike za velik kompleks v Hrpeljah. Izključna cena znaša milijon evrov.

• **SONJA RIBOLICA**

Večino premoženja prodaje Trgoavta, ki je v stečaju končala sredi leta 2012, je stečajnemu upravitelju že uspelo prodati, prav vse nepremičnine so bile tudi obremenjene s hipotekami.

Danes bo na dražbi ponudil kompleks v Hrpeljah, ki zajema poslovno stavbo, dvorišče, tri skladiščne hale, trgovino in pisarniške prostore v prvem in drugem nadstropju. "Za kompleks je zdaj razpisana tretja javna dražba. Nekaj zanimanja je, del prostorov je oddan v najem," pravi

stečajni upravitelj **Stevo Radovanovič**.

Februarja letos je našel kupca za dve nepremičnini v Kopru. Prostore v pritličju stavbe na Pristanjski ulici v Kopru je kupila družba Selmar iz Celja, medetaža v isti stavbi pa je šla v roke kupcu iz Ajdovščine.

V stečajni masi je še za približno 2,7 milijona evrov neprodanega premoženja. Gre za nepremičnine, opremo, terjatev do kupcev in zaloge trgovskega blaga. Med nepremičninami na kupce čakajo večinoma poslovnih postori v Mariboru, Kranjski Gori, Zadru ... Za tri nepremičnine v Metliki,

Sežani in Labinu pa še urejajo vpise lastninske pravice v zemljiško knjigo. Med večje prodaje Trgoavtovega

premoženja zagotovo sodi trgovski prostor na Celovški cesti v Ljubljani. Za skoraj 470.000 evrov ga je

kupila Družba za upravljanje terjatev bank, ki je sicer ločitvena upnica v stečajnem postopku. •

FOTO: ZDRAVKO PRIMOŽIČ/FPA

Prostori propadlega Trgoavta v Hrpeljah čakajo na nove lastnike.